

§. II. Secundo ut animum ab omnibus terrenis avellant.

Vera differentia est inter nautas & hominem agrotatem, illi enim dum merces in mare proiciunt, saltum affectum mercum retinent: sed ager ut rite ad atertatem & ad sufficiendum Extreme Unctionis Sacramentum se dilponat, non solum res terrenas, sed res etiam terrenarum affectum, ut tanto sit expedition ad pugnam, ad quam Sacramento iunguntur, abscire debet. Inter omne auxiliū genus nihil est delicius, nihil summis Principibus dignus, venatione ardeamus. Ardea & lacunis & vivatis a pabulo pīcium & ranarium redux in aera fēle sublevat, & subito advertit falconem perniciem volatū sibi imminetum: quid agit? quia fugere non potest inimicam volarem, ad pugnam fēle preparat, & ante omnia, ne hominum pondere prægravetur, pīces, ranas & omnes pabulum quod devoratur, ex intimis visceribus expūit & eructat. Mi Christiane, polliquam inane hujus mundi, ejusque deliciarum pabulum paulatim gustat, avolandum tibi est in aternitatem: verum ecce! abituriens infidis tristis internalis falso, qui animam tuam perdere, & in aternam pertinaciter trahere fatigat. Quid agendum? declinare non potes pralia: tibi moverit ut ergo decendant, & ante omnia necesse est, ut ergo omnibus terrenis animus evacues, injuste devorata expūs, & que temporalia in corde tuo resident, cum omni patre, parentum, amicorum, & familiarium affectu abscias; quanto enim cor tuum erit puris, tanto gratia Divina replebitur auberius. Vis huius exemplum? Carolus V. Romanus Imperator in paucis gloriis, (*Familius-Straß. l. v. biff. de bell. belg.*) poiquam diu valiflum rega gabernavit, hostes domuit, & plurimi pralissimum non videlicet ex arena recessit, tandem rerum humanae perstans renunciavit regno, deposita coronam, abiecit sceptrum, & in Monasteri solitude, salutis studio vacuatus, se conclusit: pro numerosa optimum appendice habebat jam unum aut alteram famulatum, pro valiflum imperio angustum cubiculum, pro populorum regimine colloquium cum Deo. Inter alia præcepti plenissimus Princeps mortales exequias sibi viventi decantari. Præstita die in Ecclesia erigebatur funebre pégna collocutus undique tadi, circuasbat famulatum pallato habitu vestitum, & tumba pendebat regnum & principatum infigia, desuper jacebat regalis corona cum inverso sceptro & gladio, in turri funeralis campane tristem in modum coitonabant, & tandem chorus inter litourum fontum luctuoso conceput regum intonabat, atque Carolo Imperatori, quasi Janus defuncto non sine lacrimis & lamentis numero populi parentabat. His omnibus, vivus spectator & auditor interfuit ipse Carolus, ad quorum fines nigropalamamento amictus in medium prodit, & funerem tadem facerdoti in manus tradidit, una

expun-

De effectibus Extremæ Unctionis.

539

expanguntur per Sacramentum Extra-
mōrū, id salvantur, qui aliquā dāmōrāntur: sed cur hoc? pericpe explicacionem: sunt permulti, qui in obliuione peccatum aliquod mortali in Confessioni omisca juxta illud: si in peccatis fit, remittitur ei; quanto magis venialis? O leum inter alia habet hanc indolem, ait Plinius, ap. Weber, art. dīc. lont. 48. ex. 5. ut in-
fecta omnia uti mufcas, scarabæos, cimiphæ,
vespas & alia, si capite inuncto soli exponan-
tur, celestrem interim. Quid sunt veniales,
nisi minoris generis animi inlecta? has si facio
oleo tingantur, praesertim si soli iustitia in SS.
Eucharistia Viatico accedit, in momento de-
lentur, occiduntur, extermintur.

Quanam autem fuit alia adhuc opera ho-
minis Sacramenta extrema unctionis & ipsi morti-
tis articuli præmittenda, de quibus supra men-
tio facta est? occurrit unum vel alterum? San-
ctus Martinus poterit Turonensis Episcopus. In vita l. 2. c. 10. cum e militi in patriam redi-
ret, in via penes sylvam audivit venientem
clamores, angularum fireplius, & canum la-
tratus. Substatit circumpiciens, viditque erum-
pentes & nemore leporum, qui timens, tre-
mens, palpitan, infectantibus canibus recta ad
fandum virum fessinabat. Ille subfisterit iusti
canes, & subfisterit: tum lepusculum in ma-
nus receptum purgatorem, elige antifugienti co-
pianicet. Mi Christiane, tu in illo verum articulo,
non minus quam iste lepusculus, ab or-
ciniis canibus perfectionem patieris; confutissimum igitur est, ut pro illo periculo patronum
tibi eligas, a quo in manus recipiaris, &
potenter protegaris. Et quem illum? fuisse tibi
vel tui status Evergetem, qui eadem tecum con-
ditione visit, vel Patronum, cuius nomen jam
ab ipso Baptismi latice portatis, vel Angelum
Custodem, cuius protectionem & custodian per
omnem vitam expertus es, vel denique sanctum,
qui facta est dies tua mortis. Elige, quem vo-
lueris! Dein hunc sanctum iteratio sulpirius ad
agonem tuum invitare, & quoniam tempus breve
est, nullo non momento per actus fidei, spei,
charitatis, resiguationis, alioisque merita augere
fatigare. Juvenis quidam Chinensis (*Roffigol. cint.*
3. p. 2. mir. 15.) accepit Baptismum ardenteissimum
optabat mori. At quoisdam cogitabat, deplora-
batque, se nulla bona opera in alteram vitam
afferre, robagat a patre, ut cum crudeliter fla-
gellis caderet: obsecravat pater bis eum flagi-
lis cecidit, impatit semper ducens & amplius itib. Non peto a externos id ge-
nus auerteritis actus, sed folum internos, qui
sicut sunt optimi animi preparatio ad Sacra-
mentum extrema unctionis, ita non minus quam
illi sunt aeterna salutis meritiorii.

8. Epilogus. Quares iterum, quos ergo effectus
producat Sacramentum extrema unctionis, pra-
missa hac, quoniam hadie descripsimus, prepara-
tionem? Respondeo, id proxima occasione expli-
car audies? Interim paucis pragmatum capi!
Huc Sacramento tanta virtus inicit, ut Cornelius
a Lapide in Jap. 5. de illo afferat, multi per

In Feste Nativitatis B. V. Mariz.

CONCEPTUS XXVI.

De effectibus Sacramenti Extremæ Unctionis.

De qua natus est Jesus, qui vocatur Christus.
Matt. 1.

B. V. morientibus exerceat Sacramentum Extremæ Un-
ctionis, quod duplice habeat effectum.

1. Felix Protoparentum peccatum in tam pro-
fundam misericordiam abyssum totum huma-
num

nun genitus conjectur, ut nos non solum ex amoenissimo paradisi horro extores, sed etiam mille arcanis & tribulationibus in horum mundo obnoxios fecerit. Sed nondum satis: ulterioris Divina Nemesis sententiam tulit, aetio humano generi, an humani generis hoti magis perniciose: ad sygnum fermentem ita locuta: *Inimicitas ponam inter te, & mulierem, & semen tuum, & semen illius, & inimicibus calcaneo ejus.* (Gen. 3.) Quod iniuncti, hostiliteris odio, invidia, & tegitationibus inferni sorpere Eva semen perfecatur, lugubri prole dolor! experientia fatis edocemur: quid autem volunt fibi verba hac: *Ez tu, id est damon, inimicibus calcaneo ejus!* Responder Alctinus ap. Lucian. de Sacr. Extr. Unct. n. 5. per calcaneum intimum humani corporis membrum intelligi ultimam vitam horum; huic perorsus oculis, tuis, quia modicum tempus habet, infidus intruit, nulli fraudi, nulli astutia parcit, ut moribundi animam in cassis suis pertrahat, & haec ipsa ratio est, cur irrequie in morientibus conscientia in milie angustias, anxietates, dubia, scrupulos, & perturbationes conjiciatur. Verum solite despondere animo, Christiani foliis plenum est, quod subteguntur: *Ipsa, videlicet mulier, contra caput tuum*: id est, quamvis infernalis inimicus, & angustias conscientie pulsularint in perniciem nostram confiperit, haec mulier conteret caput inimici, & nobis auxilium feret. Quanam est ita mulier? Cornelius a Lapide in Gen. c. 3. reponit, eis Beatisimam Virginem Mariam, quia, quod Eva tristis abutulit, ipsa reddit alio germine, quia ex ea natus est IESUS, qui vocatur gloriosus. Haec pientissima Virgo infelicitate nostram miserata a mortentibus non recedit, & si cetera defit, Sacramentum gratiam Extremae Unctionis nobis impetrat, quam propriis ipsa manibus Regnando, uni ex discipulis S. Dominici ministratio legitur, cum enim B. Regnaldus (March. n. 6. Cantic. l. 3.) multorum annorum infinitate decumberet, Beatisima Virgo ad eum aliquando invisit, atque unguento, quod fecum atulerat, oculos, aures, os, manus & pedes ejus innasit; properte cum Fratres B. Reginaldum admonerent, ut extreme unctione ad ultimam lucum se pararet, reprouvit, ego hanc lacum letus expecto: qui Mater Misericordia, in qua plurimum confido, jam dudum me innixus. Eundem in memorem de Einolphi puer refert Casarius lib. 12. c. 57. quod anima janum egrediente cum Angelus hoc Sacramento munierit, eo quod antea in sua agitudine extremam unctionem non recepit.

* *Propositio.* Sicut ansam capio prosequendi materialia de extrema unctione. Declaravimus ultimo, que sit conveniens ad illum preparatio, jam explicandum erit, quam nobiles effectus producat. Effectus autem isti sunt duplices generis: primo quod conscientia anx-

tates tranquillet, secundo quod sygnum tentato, vim ac iniicias annulifet & re tundat. Loquarum de utroque iufus: Attende. Favete.

S. I. Videlicet quod conscientiam angustiatam tranquillitet.

3. Confirmatio. Quam crudeli carnificina animam moribundi excruciet conscientia peccatorum, expertus est infelix Israelitae Rex Saul: enim in montibus Gelboe cum morte laetare ex conscientia anxiate exclamavit: *Tene me angustia, occupaverunt me tenebrae graves!* (2. Reg. 1.) Quanam autem fuit illa angustia? que horribiles tenebrae? Doctor Abulensis hic q. 5. responder, moribundo Sauli in obscuris umbris, & horridis figuris apparuisse octoginta quinque Sacerdotes, quos crudeliter olim trucidari iusserat, & hec erant angustia, quia infelicitimi Regis agoniam tantopere infestabant: in ultima enim illa horula nihil magis peccatorum torqueret, & affligit, quam memoria feclerum, quia tunc ei in terminis mortis, & horridis figuris spectanda obliquantur, ut ipsum mortem, quam horribiles conscientiae angustias tollerare mallet. Propterea Saul angustius Amaletiam vocavit: *Inservie mihi!* tantum enim est sufficuum in morte culparum umbras suis oculis observare videare, ut facilius fit gravissimum mortis dolores perferre, quam angustias, quibus feclerum umbra animam affligit: *Mors erit iucunda (aut doctissimum) Villaregii cap. 2. Gen. v. 27. tautolog. n. 13.) ubi urgent cogitationes inimica, mala.* Quod infelici Saul, idipsum nulli non peccatori in ultima hora eveniet; ibi osculisse ingeneris funera feclerum commisiforum umbra: ibi videbit laetus locutiones, adulteria, aliaque impura opera, & scandala exinde in Christianam Rempublicam derivata: ibi videbit vindictivus vulnus, cedes & odia in annos propagata: ibi videbit avarus, usuras, aggravata rerum venalium pretia, & divisiones peccatorum artibus partes! Et quid ad haec dicit quid cogitabit? Eheu! erumpet in sollem ejuslatus: *Tene me angustia, occupaverunt me tenebrae graves!* Nunc, mi peccator, profundo feclerum lethargo lopitus gravitatem noxiam non lentis, enorma peccata pro levibus reputas, peccata peccatis addere, & conscientiam magis magisque gravare non reformidas: at venit tempus, quo leutes, quam grave omnibus tibi ipsi impuleris! Audi Spiritum Sanctum: (Eccles. 33.) *Prorogatio fatui quasi rota cari:* Appellitima similitudo! Mercatores plauris, qui bus ad vehendas merces utuntur, omnis generis marcioniti imponunt: Plaurum patienter accipit, & rota tacent! superimponunt deinde aliam grandem & ponderolam farciam: Plaurum patienter accipit, rota tacent! his adiungit alia aqua alia, quibus capendi plaurum vix par est: rota tacent! cum vero mercator plaurum avehi mandaverit, cum aurigenita flagello excitaverit, cum denum rota diu-

diuturnum rumpunt silentium, stridore incipiunt, & inter absurdum fragorum viam suam prosequuntur. Per hunc carrum seu plaurum intelligitur conscientia hominis, per rotas potest anima: dum homo vivit, huic plaurum conscientia unum peccatum post alterum impunit, sarcina malarum cogitationum, sarcina operum inhonektorum, sarcina turpissimi & ad Venem provocantis difensus, sarcina iniquitatis, blasphemie, gula &c. interim rota silent, carrus sine contradictione hoc onera accipit, conscientia quietificata, memoria tacet, intellectus nil contradicit, voluntas consentit: cum vero adveniret vita terminus, & tempus finalis, qua anima & corpus debet emigrare; cum Deus mandat, ut carru ille moveatur, & avehatur ad terminum mortis; tunc denum finis est diuturni silentii, tunc carrus ille seu conscientia incipit ejulare & gravitatem onerum suorum sentire, tunc memoria ariet, dum peccatorum recordatur, ingelitus fridet & ejulit; quando illa supplex perpendit peccatis debitis, voluntatis tristis, & feris desperat, dum rabida quadam perturbatione ex horro peccatorum concutitur: eheu qualis tunc lamentatio? qui genitus? qui fulpria? cum omnia peccata moribundis secundum numerum, & speciem coram oculis videbit? certe in extremam tristitiam redigetur! Id quod etiam S. Ignatium Apollonis Xaverius in una Epistolariis suarum testatur (ap. P. Segnii de Sacr. Extr. Unct. num. 9.) dicens, eos qui tani peccare effronter conauerent, cum ad extremum ventum fuerit, aegeritate ad fiduciam de Divina bontate concipiendam excitari. Nunc peccatorum foeditas, gravitas, & numerus non curatur, tunc autem mutata scena rerumque facie, iudicia etiam & pena nostra, matutantur.

4. In hac misericordia abyso quid remedii miseris supererit? quis erit eius amicus, quis adiutor? et non filii & parentes miseris succurrunt? Eheu! idem ipsi flenti & lamentatione afflito afflictione adduit! an non amici & consanguinei beneficiorum memorie in auxilium veniant? Eheu! ob contagionem mortis ad agrum accedere timent! an non Medicis deferratum in spem erigunt? Eheu! fanane agitudini impares agrotum majori luctu afficiant! an non Confessarii abolitionis Sacramentalis defolato foliori? Eheu! moribundis aliquibus peccatis oneratis est, que in confessioni vel ex obliuione omittit, vel a quibus ob defectum contritionis, aut attritionis invalide absolutus est, vel que ob morbi violentiam sensibus extensis deficiunt omnino clavibus subiace non posset! Quid ergo confili? an de salute aeternae est an nulla evitanda damnationis spes surrepserit? an nemo est qui adjuvet? O miser moribundus, quibus malitiae infelicitatem tuam deplorem, non habeo certe alia, nec convenientiora, quam illa Prophetae: (Thren. 2.) *Magna est uult mare contritio tua;* siue enim quidquid est in mari, fluctus, piratae, pisces, tempestates, venti, nu-

6. II. Et contra demones fortitudinem ac
villoriam tribuit.

5. Nec minus gravis & periculosa est morientium pugna cum flygio animarum Prædoni! Apocalypticus Vates cum infernalem draconem de celis precipitari, & in terram descendere videret, gemebundus exclamavit: *Vix terra! Vix mari!* quia defendit diabolos, qui habet transmarinam, sciem, quod modicum tempus habet. (Apol. 12.) in hac vita animalium hostis ardet quidem ira, sed utcumque levi aut mediocri, in mortis autem articulo habebit ira magnum; cum ergo teste Philosopho Ethic. 8. ira autis viribus robustis & validos reddat, quia cordi ingenii subministrat, & quidquid ad matrem est, furoris sui facit instrumentum. Deum immortalem! quantus erit in illa hora contra nos lux & rabies demonum, cum delecto ira illius levior sit adeo formidabilis: sciem quia modicum tempus habet, id est, ipsa temporis brevitas aequalis, & augebit inductriam nocendi. Cum militibus victoribus una solus dies conceditur ad pradas in expugnatam urbem capiendas, o miseros rives! quid adeo barbarum, adeo immane, adeo crudelis est, quod niles non audeat, cum infatiables avaritia proficit, non fore tempus alias rapendi, quod tunc non rapere? Non alteris res te nostra habet: proplicit infernius, quod si moribundis animam horum non faciat suum, deinceps omnes per avium non redituras occasionem, illam occupandi, & in sua ratio inducendi; proinde nulli labori, nulli auffici parci; ut eam in hac pugna decretoria, in qua de tuta aternitate agitur, a Deo averill, & in desperacionem perfrat.

6. Quanta fit rabies, & quanta tentationum vehementia, quia demones in animam moribundi involant, non tantum peccatores, sed & homines sancti experti sunt. Quis devotor Abbat Stephano? visit tam innocens & omnibus culpa expers, ut leopardi quotidie illius manu panem sumperint, & tamen in agone caput & oculos asinx in omnem partem verbas, audiunque est vehementi disputatione altercati, inquiens nonnunquam: *Hoc feci! alias!* Hoc non feci! (Sancta Regn. Del part., cap. 4.) sicut & vivis decedit, magnam reliquias dubium, quis fuerit luctu exitus, & penes quem victoria? quis lanctior Comite Elizabeth? Credunt primavam innocentiam tumultu inutili, & tamen ingruente mortis hora ingensisse, & lamentari in hac verba auditus est: O quam magas est potestas damorum in mortuorum! post hanc aliquando tacuit, & mox iterum: *Vici! Vici!* tandem ultima illius verba erant: *Me totum centura Divini judicii relinquo!* (Jo. Andr. Felt. S. Lour.) Quis religiosior Joanne Taulero? Zelotissimus concionator, & omnium virtutum exemplar, cum ad agomen delatus est, terribilia figura edidit, impatiens se in lectio hinc inde, mollo ad dextram, modo

tanquam

terram fortissimum prefidio manivit. Hoc Sacramentum vocatur Sacramentum spei, & sapientissime oleum in ejus materiam electum est; (S. Th. 3. p. q. 85. art. 1.) sicut enim hic liquor in extima folium corporis parte innitit ad intimam usque penetrare, & ad ipsas osium medullas pervadere, sive vires conferre & restaurare solet; ita per Sacramentalem Unctionem calostibus gratia auxiliis, ad contemnendos omnes furiosos, & eludendas Rhygian machinationum fraudes a Deo roboramus, & confortamus. Non est, mi Christiano, pro illo rerum articulo prædictum aut munimen, quod mediante hoc Sacramentum non conseruari. Desideras Dei gratiam & amicitiam atque remissionem peccatorum? hanc tibi cum specialibus auxiliis confert. Desideras diffeli angustias & levari dolores corporis? hos mitigat. Desideras expungere peccatorum venialium, & forsan etiam mortalium occulorum? hunc omnem dele & remittit. Desideras extingui flammam purgatoriali, que te expectant? has velox integro, velex parte secundum tuam dispositionem condonat. Quid posset mias, quid ulterius ad tuum locum dicit? Non est propriez quod animo casdas, quia non minores sunt vires nolis consecravit, itaque efficaciam contulit, ut anima mortalium occulorum? hunc omnem delet & remittit. Desideras extingui flammam purgatoriali, que te expectant? has velox integro, velex parte secundum tuam dispositionem condonat. Quid posset mias, quid ulterius ad tuum locum dicit? Non est propriez quod animo casdas, quia non minores sunt vires nolis consecravit, itaque efficaciam contulit, ut anima mortalium exercitus ad oppugnandum: *Nolite timere plures nobiscum sunt, quam cum illis.* (4. Reg. 6.)

8. At quoniam sunt plures illi, qui pro nobis flant? sint, si ita res possunt, cohortes legioneque beatorum spirituum, qui una cum Diuino suo Ducore, suavis unctionis fragrantia atrauantur. Hinc tam ardens, & infatiable fuit sanctorum hominum defidemur, qui ad vitam extremam adduci sacramentali oleo inuncti suspirabant, (Flor. Exemp. in Ind. p. iii.) inter hos erant S. Antonius Archiepiscopus Florentinus, S. Antonius Paduanus, S. Godfridus Cappenbergensis, S. Hugo Rothomagensis, S. Stephanus Rex Hungarie, S. Angelus, S. Theresa, & plures alii, optime quod per hoc Sacramentum ad ultimam luctam interfuerunt. Angelorum submissum consolatorem habebat, recordatus est omnino angustiarum, quas nos in extrema motis hora palliūtum, decrevitque, quod eo tempore eundem Angelum in solitum nobis submittere vult. Quis est ite Angelus? hic faceret, mi Christiane, qui cum facio olei vesculo quandam ad venturas est: tu illum tanquam Angelum pacis cœlius submissum venerare! cum facio liquore oculos tuos inueneri, veniam noratum a Deo pete, quas occulorum tam lubricorum ministerio admitti. Cum ab oculis ad aures illinendis tranferet, in memoriam dolenter reuoca, quoties has aures patulas habuevis ad mundus mugas & termocinaciones, clausa vero Deo monenti, & majoribus fatulaturi suadentibus. Dum nares facio oleum unguit, a Deo postula gratiam, qui tias *odoris vita in vitam*, (2. Cor. 2.) qui forsan antea pravitate exempli fuit, *odor moris in mortem*. Dum ad os ungandum faceret accedit, deplora intertemperantem in cibo & potu, aliquę peccata in conversatione hominum perpetrata. Dum manum pedumque Unctio fit, revoca in memoriam, quid his instrumentis, vel ambulando per vias peccatorum difficiles, vel excedendo, quæ male decreta sunt, admirans, implora super has omnes noxias Divinam miserationem, earumque curationem a Deo afflictum exposce: sic fieri ut effectus hujus Sacramenti,

hacte-

hacenus dilaudatos mirabiliter sis experturus, videlicet, conscientia tranquillitate & contra malos demones victoriam. Amen.

In Festo Exaltationis S. Crucis.

C O N C E P T U S X X V I I .

De mira Dei Providentia circa prodigiosam Crucem Biberbacensem, ejusque causis & beneficiis.

Oportet exaltari Filium hominis. *Ioan. 12.*

Sicut Josephus Egyptum Providentia Del mirabiliter exaltavit, ita S. Crucem Deus hujate definavit.

IMirabilis era Dei Providentia, quia Josephus Patriarche Jacob filium olim in Egyptum perduxit. (*Gen. 37. & seqq.*) Erat ille genitor filius praeter dictus, & hoc ipso fratribus exodus, qui facta conjuratione illum a medio tollere flauerunt: morendum fuisse in felici Josepho, nisi fratres, consilio Iudez, sententiam mortis in sententiam exilii commutarent. Igitur Ilmaelitis transuentibus venditus, & ab iis in Egyptum perduxit est, ubi deinde in familium opulentem ac nobilis viri, nomine Putiphar, pervenit, atque sua industria, fidelitate, ac prudentia forte fum ad eum promovit, ut denique in aula Pharaonis ad regulem tamquam Prorex & totius regni Dominator fuerit exaltatus. Gratulator optime juveni, & simul omni, cur sanctissima Numinis Providentia illum tamquam fecerit? Respondeo: causam & suem quodammodo defuneri licet ex miris eventibus, qui postulimmo in Regno Egypti accidunt. Nam in primis septenaria venient, & tunc sterilitas ingruit, qua tunc populo pereundum fuisse, nisi Josephus propheticus, quo pollet, spiritu calamitatem pravidens immensam annona copiam comparavit. Deinde fratres Josephi triticum empti in Egyptum venerunt, quos ille ob proditorum venditionis crimem durahabitos in carcere confici praecepit. Denique fratres delictum suppliciter depræcantibus venient dedit, illisque una cum Patri Gessum terram Gessem inhabitandam concessit. Adeoque, si a primo ad ultimum rem considerare libet, videtur Providentia Divina, quia Josephus in Egyptum perduxit, huius tres causas, videlicet, ut fratris afflictis esset auxilio, penitentibus solatio, & peccatoribus terror. Jam oculos elevemus in facrofanciam hanc Crucifixi imaginem! que fors fuerit amabilissime hujus Crucis, scitis Audite! Nimirum ante ducentos annos (*Ant. Gimb. cur. Israh. in His. SS. Crucis.*) tempore Larineran deformatoris in Alsatia aut Wurtembergia a falsis fratribus, id est ab heterodoxis contra imagines tumultuantibus & templo in viam publicam tandem in exilium ejecta, dicta a Catholicis au-

riga in fum plaustrum recepta, & hujate ad vesta in templo hoc magnifice extracto ad thronum promota est. En videis pendente sub pretiose Baldachino! sic operis exaltari Filium hominem. (*Joan. 12.*)

2. Propositio. Si cauas queratis, cur admodum Numinis Providentia facrofanciam hanc Crucem hujate definiuit, puto, non a veritate abludeam, si cauas eadem affigem, quia de Iosepho Egyptio recentius. Crucifixi Redemptoris imago hic habitaculum suum elegit, ut esset afflictis auxilio, ut esset penitentibus solatio, & ut esset peccatoribus terror: id quad tripartito sermone in praefatiorum futili declaratum eo. S. Udalrico Episcopo, & Carolo Magno Imperatori prodigiosa crucis per Angelum de calo altare sunt, quibus illi gloriosi victorii hostes profligantur: (*Carolus Steng. in Aug. fol. 4. Lyras. l. 4. 6.*) Oh! laudetur infinita Dei Bonitas, quia nobis celico consilio facrofanciam Crucem submisit, ut nobis sit scutum potentissimum contra visibiles & invisibilis inimicos. Favete.

S. I.

3. Cœpharmatio. Crucifixi Redemptori! nonne imaginis tuae hoc habitaculum elegisti, ut in tribulatione afflictis effusis auxilio? Ita est! Postquam Israelitas (*Num. 21.*) Regem Chanano-rum patrio vicierunt, peregrinationem suam verius mare rubrum protegunt, ibique in campo contrahentes ex tecto laboris ac itineris contra Deum murmurare cuperunt, at non impunio: quippe mox puniti sunt ignis serpentibus, qui in calore turmatim irruentes Israelitum plurimos intoxicanter, & interfecerunt: plaga erat ingens & terribilis! venerunt ergo ad Moyen peccatum suum detestantes, roganteque, ut propitiatio Numine supplicium averteret: fecit Moyses quaque rogatus est: Deus enim præcepit illi, ut serpentem aneum in pale modum crucis erigeret, cuius aspectu vulnerata confitentem fanfantur: *Qui percussus affixus, fanfantur.* Per ingratos Israelitas intelligo nos ipsos: quotidie Deum offendimus, ideo ille mittit ignios serpentes, id est, infirmitates, paupertatem, perfecções aliquae mala, quibus in peccatorum noltrorum supplicium graviter affliguntur, ut mundus nil fit aliud, quam nefariorum dolentiam & languorem: quid autem confitit? sicut Moysi *serpentem in deserto* (ait S. Joannes Evangelista cap. 3.) ita exaltari operis filium hominis: conlegenter serpens in deserto fuit figura Crucifixi Redemptoris, prout loquitur Sanctus Gregorius Nyfenus de Vita Mof., ante hanc Igitur oculos erigamus, & in malis nostris remedium inveniemus! Mi Christiane, quoniam tu pessima, inquis? jam tot & tot annis calamitatis infirmitate premor. Oh! spora hene! oculis coccus, si auribus furdus, si lingua mutus, si membris Paralyticus, si tot corpore mi-

ler-

ser sis, hue oculos animumque converte, & Crucifixus Redemptor tuus rantum tibi & amplius proderit, quantum Moficus serpens profuit Israëlitis: *Qui percussus affixus, fanfantur.* An forsan de hinc spectum me habes? ergo aplice sacra anathema, quo voti ac gratitudinis causa in innumerabilis copia in parietibus circum circa pendent: quodsi haec tibi non sufficiant, finita concione prægam tibi ingentem catalogum recentium beneficiorum, quo tamaurum Crucifixus nostre clauso solum anno milies mortalia exhibuit.

4. Verum ut magis proprie ad sensum horum verborum accedamus, & non solus de maiis corporibus, sed & spiritualibus loquamur, per ignios serpentes cum S. Aug. fer. 10. de Temp. & Tert. l. de idol. c. 5. infernalem serpentinam intelligamus, qui iteratis tentationem mortis fidèles animas fine sine festat. Jam igitur confundit nova questio: si Dominus Iudeus Israelitas a mortibus ignorantum serpentem incolumes servare voluit, ad quid opus erat erectionis serpentis aeni? utique potuisse uno momento nocivos serpentes omnes extinguere & destruere? Potuisse finis dubio, fed & noluit; quare nolus? quia magis illi placuit, ut Israelite fauaciati ex confidencia in serpentem aneum fauarentur, quam extintis serpentibus non fauientur, prout exprefse annotat & Gregorius Nyfenus ubi supra. Nota mi Christiane, qui contra importunas syngii tentatoris infidias conquereris, nota quid tibi dictum velim vel! potest quidem Deus vnu inimicu adeo competere, ut nullam tentationis molestiam, fed non facit hoc, ut assimus tuus in tentationibus erga Christum Crucifixum erigat. Mellitus Bernardus cuidam filio spirituali, qui poeta factus est Abbas Clarevallenensis Epist. ad Nov. de tentatione vehementer conquerenti hoc consilium dedit: *Si tentacionis featus aculeus, scalidum in ligno serpens intus, & fuge vultura Crucifixi.* Et ego tibi pariformiter fadeo, mi Christiane, ut in tentationibus ad facrofanciam hanc Crucifaciam imaginem confundas: habetur enim ab experientia, quod non minus mortis animi, quam corporis medeliam affere soleat: ex milieeni & milieeni peregrinibus, qui annuatim huc adveniunt, pauci recidunt sine firmissimo proposito contra oricum tentatorem sternere pugnandi, & Deum tam amabilem ac misericordem, qualen hac imago repræsentat, nunquam amplius offendendi. En! quia ratione sanctissima hac Crux fabularis pharmacoepia fit contra omnes tam corporis, quam animi morbos!

5. Ex hac tam grandi beneficia potes defumere cauam, mi Christiane, cur prodigio haec Crucifixi imago in hoc aperto campo, in hoc monte habitate elegit, videlicet, ut omnibus indiscriminatim benefacie valeat. Credibile est, quod Catholicus auriga, de quo supra, illam in locum celebrionem verbis: *Clausus Sicilis. Cateschi. Cons. Tom. II. Pars II.*

M m exant-

grat. Augustam Vindelicorum aut in Bavaria afferre voluerit: verum cum hujate adveniat, eum plaustrum immobile stetit dum sacra Crux deonerebatur, ibant sine difficultate equi, dum denuo plaustrum impoebatur, haferant, ita ut nulla humana vi uterius propelli potuerint,

quo signo Crucifixus quasi dicebat voluit: *Hoc requies mea, hic habitatko, quoniam eligi eam!* quanto quare? Nam rurum cautam defumo ex illo Cantoricorum verbis, quo Dei Filius de seculo enunciavit: (*Cantic. v.*) *Ego flos campi.* Cur non nupcatus se florem horti responderet Mellitus: (*S. Bernard. fer. 48. in Cantic.*) *qui in horto flos clauditur, qui in campo exponitur.* Si prodigiosa Crux in urbe palatium suum collocaret, difficillius, & rarius fuisse ad illam aditus: voluit ergo in campo, in hoc monte habitare, ut omnibus & omni tempore, non solum nobilibus ac civibus, sed etiam rusticis, & infima plebis homunculis in quibusvis necessitatibus ac adversis aperius ac facilis pataret accessus. En! quam ardenter fauore voluit, ad quid opus erat erectionis serpentis aeni? utique potuisse uno momento nocivos serpentes omnes extinguere & destruere? Potuisse finis dubio, fed & noluit; quare nolus? quia magis illi placuit, ut Israelite fauaciati ex confidencia in serpentem aneum fauarentur, quam extintis serpentibus non fauientur, prout Dominius Israelitam manum dexteram extracto clavo a cruce solvere, & fibi in modum crucis permanenter beaudicere, clara voce dicendo: *Orationem tuam accepit, faciam quod patibilis!* O! hoc nihil est novi, saltem infabiliter! milieeni ac milieeni intrant in hoc templum, necessitatis suas, quae corpore & anima patiuntur, Deo exponunt, & Crucifixus illis benedicit, dicendo: *Faciam quod possum!* Jam ad alia!

S. II. Panentibus folatio.

6. Crucifixi Redemptori! nonne imaginis tuae hoc habitaculum elegisti, ut penitentibus estis folatio? Ira est mi Christiane dum haec loquer, unique cor tibi præ gaudio subtilat? Tu cum peccata præterita in memoriam revocas, fere capillis omnibus canescis, & amarulento animo tecum ipso dicis, iniuriam tuam majorem esse Dei miserenitatem. Bonitate! ah noli tunc infantili metu decipi! hoc convola, & ostendam tibi securissimum peccato rum asylum! ubi aplice vulneratum Redemptoris pectus? potquam in cruce integrō triborio inter acerbissimos dolores pepenit, in manus Patri effluit Divinissimam animam. Centurio Longinus experimentum capturus, (*Jo. 19.*) utrum revera jam mortuus esset, crudeli lancea vulnere sacratissimum pectus aperiret: hinc configit celeberrima quæstio, cur Christus Dominus hanc pectoris vulnerationem primum post mortem recipere voluerit? scimus ursque ardentissimum illius patiendi desideriam; pauci ante momentis magna voce exclamavit: *Sicut! quid fitivit?* an potum? Noah sed plares, majoresque dolores amore nostris

Exaltandos? cur ergo vulnus omnium vulnerum principale post mortem usque diffultit? O quantum mysterium! oh quantum solutum! arriges mi paenitentie Christiane! Dic quem est differentia inter vulnus quod viventi, & quod mortui corpori infligitur? Hac est differentia, ait S. Aug. tr. 10, in Joan. quod vulnus vivo corpori inflatum sanari possit, non autem in flum corpori mortuo. Cum igitur Christus Dominus peccatoris vulnus volueret esse patenter portaret, per quam penitentes in amabilissimum cor suum intrare voleant, ita rem dispoluit, ut hoc sibi vulnus primum post mortem infanibiliter infligeretur. Ita in hunc locum Doctissimorum Sylvae, l. 8, c. 20. q. 6. n. 28. *Christus vultus latens vulnus nobis semper patens & aperiens, ut ibi subdolum & subfriguum habemus.* O Christiana Animā! gratulator tibi tantum refugii securitatem! et si peccata tua esse maximā, tunc turpissima, non praelucens tibi est aditus, dummodo illa ferio dolore detulerit. Vis pluribus edoceri, quratione Crucifixi imago fit penitentibus solatio?

7. Interrogat Hadrianum Lycrum l. 6. c. 13. dices tibi crucem esse pignus & arrham beatissimae predestinationis. Tefsis est B. Jacobus de Bevanii; (Laud. 2. 5.) cum enim magna animo anxiate torqueretur, an aliquando in numero electorum esset collocandus, accessit Crucifixi imaginem, ibique impensis ad Dominum preces fudit. Res mira! effigies patientis Christi os sumum aperire, & clara voce illi dixit: Jacob, fanguis meus sit tibi in signum tuae electionis, quo dicas simul illius os, vulnus, ac vetes fangue confersit. Interrogat antiquissimum Origenem, dices tibi hom. 29. in omni. crucem esse signum salutis. Tefsis est B. Jordanus Tacri Dominicani Ordinis Generalis Magister, Vir singulari doctrinae, & sanctitate conspicuus; (Alphon. Glacon de Signis S. Crucis l. 20.) cum enim in Palestina & loca pretioso Christi fangue purpurea traciebat veller, a pad Palmoidei naufragium patiūs, & pelago submersus est: cum ergo de illius morte varia essent hominum iudicia, ecce! supra demortui corpus lucidissima: Crux tanquam totidem illius beatitudinis signa apparuerunt. Interrogat S. Chrysostomus de Divite Luc. 16. dicit tibi Crucem esse clavem paradisi. Tefsis est illa tantummonialis (Ex via S. Philipp. Nro.) qui in mortis articulo defolatissima a sancto Philippo Neri in Iepm erecta est: clamabat ita se esse damnatum, & sanctus ostenta Crucifixi imaginem quarebat: Dic filia, pro quo Dei Filius mortuus est? repousit illa: Pro peccatoribus! Et quanam es tu? sum peccatrix gravissima; Bene est, subiungit S. Philippus, ergo paradise tuus es; quibus verbis morituriens solatio plena sacratissimam Crucem amplexa, paulo post animam ad beatam eternitatem transiit. Quid ex omnibus concludo? Hoc concludo: Eo ipso quod hac sacratissima Crux, qua prout audivimus, est arrha predestinationis, est signum

S. III. Et peccatoribus terrori.

8. Crucifixe Redemptor! nonne imaginis tuae habitaculum elegisti, ut obstinatus peccatoribus esses terror? Ita est; in oppida Provincia Syriae, quad Bocherium vocatur, etiamnum hodie honorare magna quadam Christiani crucis pendens imago, cum qua anno 1575. fuscum accidit miraculum: cum ibidem insignis animarum zeles, Franciscus Saccentis Capuccinus ad populum diceret, eoque qui ex expectatione milticordie Divina liberius pecare, vehementer perfringere, denum ad Crucifixum conversus, & mox iterum ad populum: cecere, clamabat, o peccatores a Dei vivente ira nam Coribis manus, quas vel ipsi Tarcisius, & clavis, & nisi paenitentia erogitis, a cruce soluta pro clavis gladium arripiatis. (Zacharia, Bavaria annal. Ord. ad anno 1575.) Obstatque quid factum fuit: vi facer orator hac verba finiit, mox lignea Christi imago dexteram manum a cruce relolvit, & ministrans in moem in altum levavit. Indicibile est quanto terror percussus populus tunc pectora Divinam implorari clementiam, ad quod Christus spectanter omnibus manus retraxit. O milites peccatores, animum fore, si cum hoc nostro Crucifixu idem contingeret miraculum; dictum vobis in cathedra & in confessionali, non est ludendum cum Deo, Deum quidem esse milticordem, sed & iustum, menturam peccatorum cui libet praixiam esse occulam, & peccatorum qui in profundum venient, raro salvari, ardore in inferno mille non innocentiores quam vos estis, & que sunt familla: & tamen ad salutari hac montanitatem per gurgitis cursum vestrum currere in via iniuritatis! quid mirum, inquam, fore, si noter hic Crucifixus soluto brachio terribilis vobis minus intaret? quinam autem sunt illi peccatores, qui has Dei manus pertimendebant? Explico ne per scripturnam!

9. Cum Absalon Davidis filius in prelofuit fatus, & in fuga ex ilice capillis hastis, numeravit hoc militum quidam Joabo: Vnde Absalon posse de queri: (2. Reg. 13.) cui Jobi vidisti, quare non confidisti cum terra, & ego dedidim tibi decem argenti sculos, & unum balteum; repulit nasci, si appenderes in manu mea ille argenteos, nequam mitterem manum meam in filium Regis. O quam bene! quanvis Absalon fuerit remoratus,

ts, tamen prudens hic miles non ausus est violentias illi manus inferri in reverentiam dignatus, persona & regi fungauit. Dic mi Christiane, quis est ille, quem vides pendere in ligno? non est necens filius Davidis, sed innocens Filius Dei, Rex regum & Dominus Dominantium? qui ergo fieri potest, ut obstinati peccatores non exhortescant perfugii optimam Dominum? loquor de illis, qui definita militia pervertunt, & ad peccandum inducunt animas Divino Sanguine redemptas? loquor de illis, qui impudenti vivendi genere toti vicinie scandalum præbent? loquor de illis, qui non obstantibus monitis ac precibus turpissimas consuetudines compluribus annis prorrogant? loquor de illis, qui in occisionibus, quas vel ipsi Tarcisius erubescunt, obstinate havent? loquor de illis, qui ita vivunt, ac si hister brutorum toti carnei fine anima effent, videnturque potius ad damnum, quam ad Dei servitium esse creant. Ita si modi peccatores sunt militi illi, qui irati Numinis miserae avindictam, maledictionem ac supplicia publica supra tetram communemt ac regionem provocant: quamvis amabilitissimus nosse Crucifixum non sit nisi mera beneficentia ac Bonitas, tamen proper pessimis illis genere peccatores ex justitia lue cursu quis cogitur, ut nonnunquam morbos, paupertates, sterilitates, fulminis, grandines, & aliisque mala permitat. Quare? quia eorum peccata ob locis tantum ac reverentiam longe sunt deteriora peccata aliorum. Dubitas? Ergo convincit!

10. Salamanca Rex Assyriorum ab negata fibi tributa armatum exercitum duxit in terram Israel occupatae Samaria quinque tribus Israeli in Babyloniam captivas transalit: ne vero terram Israel inhabitarum relinquenter, misit illac Assyrios, qui terram colerent. Assyri isti, prout erant idololatriæ, ita idololatriam suam impetratam etiam in terra sancta prosequerantur: libricam sibi variis dolorum monstra, quibus Divinos honores deferebant. Quid evenit? Dominus Deus tanto fecerit vehementer indignatus, immixti in eos locis, qui interficiens os. Terribile omnino supplicium! sed quoque qua de causa tam graviter puniri sunt? Propter crimen idololatriæ; recte quidem; sed nonne etiam in terra Babylon idololatriam exercebantur? Libricam sibi variis dolorum monstra, quibus Divinos honores deferebant. Quid evenit? Dominus Deus tanto fecerit vehementer indignatus, immixti in eos locis, qui interficiens os. Terribile omnino supplicium! sed quoque qua de causa tam graviter puniri sunt? Propter crimen idololatriæ; recte quidem; sed nonne etiam in terra Babylon idololatriam exercebantur? Libricam sibi variis dolorum monstra, quibus Divinos honores deferebant. O si igitur bonus tibi fuerit sum amulare fratres Josephi, & supplicabundus ad hunc thronum clementia adgeniculare, reniam peccatorum rogitanis verbis illis: (Gen. 50.) Osteo ne obtrorsum feceris fratribus tuorum, nisi peccati & malitiæ quam exerceuerunt in te! sic inquam precare! & Divinus hic Josephus respondet: Nolite timere! Scio quidem, quod ante diu secula tempore tumultuantis hereticos & templo meo in Alatia, aut Wirtembergia a falsis fratribus pseudo-Christianis fuerint ejus, contemptus ac despiciens! Scio, quod ante centenos annos a militibus Sueciis etiam ex terra gentes istas, quis ex ea basi idola, sed quia eis,

his faciatum! seio, quod ab ingratis peccatoribus quotidie milles probris ac iniurias afficiat! Verum Deus veris illud in bonum, ut exaltaret me, sicut in presentiam cornutis, & saluos faceret multos populos! per duo sexula, & amplius, quibus hic clementies mea thronum erexit, salvos feci innumerabiles tam corpore, quam anima tenuis! promitto & tibi meam beneficem, modo per feriam peccatorum penititudinem, per vitam pie Christianam, per competentem cooperationem te gratiarum mearum participem, dignumque facere fatigas! Amen.

In Feste S. Matthæi Apostoli.

CONCEPTUS XXVIII.

De reverentia Sacerdotibus debita propter potestatum, quam habent in Corpus Christi iam mysticum, quam reale.

Multi Publicani & peccatores venientes discumbebant cum Iesu. Mat. 9.

Christus in peccatorum conversione subtiliter fibi sacerdotis quam tam in corpus Christi mysticum, quam in corpus Christi reale admirabilem habent potestatem.

Quis fatus explices ineffabilem Divini Salvatoris amorem erga peccatores? Vix mundum ingressus, jam a primis incunabulis peccatores vocare, & cum ipsi conversionem habere solitus est. Ingressus, & perambulans Jericho, oculos non in Principes & Sacerdotes, nos in divites & nobiles, sed in Publicanum Zachaum concit, & cano illo a micem pugnit. Ingressus in domum Simonis leprosi, non in ciborum aut plausu sapore, & convivis apparatu celebrabatur, sed ex peccatrice Magdalena peccata sua detectante, & Divinis pedibus advoluta sumnum beneplacitum haust. Ingressus urbanam Samariam venit ad fontem Jacob, & quid ibi & cum muliere Samaritanica peccatrice collocutus, tam magno gaudio affiebat, ut neque situm, neque famem, quam paulo ante passus est, amplius ferat: cum enim Discipuli eum monerent, ut mandaret, respondit: (Joh. 4, 4.) Ego cibam hinc manducare, quem vos esse nescitis, qui cibas certe non aliis habet, nisi anima foemina peccatrice. Hodie Christus Iesus videlicet humum peccatorem sedentem in telone Matthaeum nomine, & continuo acerbitum sumptus fecum in dominum, ubi una cum magna Publicanorum & peccatorum turba discumbebant cum Iesu. Quia cauta fuit tam frequentis & amiova conversionis Christi cum peccatoribus & certe non alia, quam amor aliena salutis, qui errantes oculis ad fakultati fidei pacem adducere, & ab exitiali peccatorum iugo liberare voluit.

§. I.

3. Confirmatio. Cum Patriarcha Iosephi benefici a suo Domino accepta depraedicare, & obligacionem ex his constitutam indicare vellent, de eo maxime gloriantur, (Gen. 39,) quod plenam potestate in bona Domini & claves terræ in cibis, in cellas, & horre accepterit. Panum hoc est, si cum potestate Sacerdotibus tradita comparetur, qui claves non ad terrena

& bo-

De reverentia Sacerdotibus debita.

et bona profata, sed ab ipsam cælestis palati portam accepserunt per hac verba: (Adat. 18, 1.) *Quicunque ligaveritis super terram, eritis ligati in Cœlo, & quicunque solviveritis super terram, erunt soluti in Cœlo.* Cupis (cire mi homo, quam magna hac sit potestas? dico tibi esse supremam, immo Divinam; hinc cum Christus ad paralyticum diceret (Marci. 2,): *Ramis tuus sibi peccata tua, admirabundi Judezi te invicem interrogavunt, quis posse dimittere peccata, nisi filius Dei?* Apostoli Paulus & Barnabas in Lycaoniam delat incederunt in virum infirmum, qui claudus ex utero matrix suis nunquam pedem mouere, nunquam a cunis ambulare poterat, antea in sum Paulus, & commiseratione tactus, præcepit illi magna voce, in nomine Domini flaret, & ambularet! Prodigium! mos in pedes erectus illi stetit, & ambulavit coram universo populo: Etece! turba pro admiratione vii compotes complodere manus, & exclamare coepserunt: *Dilecti homines de fenderem ad nos!* (Adat. 14, 1.) Quare autem hunc in sensu exclamatur? quare Paulum & Barnabam Deos humana specie velatos patarunt, nempe propter beneficium prodigiolum, quo hominem claudum in pedes exererunt, eique per duos verba nervorum solidationem tribuerunt. Itane ideo folium? quid si ad duos verba ipsius inferni catena frangit, & compedes disolvit vident? Quid si calos aperit, & hominem ex abysso gehennæ ad Angelorum consilium transfigerit? Quantum major fuisset corum admiratio? Et hoc certo fit, cum sacerdos elevans manum pronuntiatur duo haec brevissima verba: Te abfolvo; adeoque inter consolidationem membrorum, quam Paulus fecit, & inter absolutionem Sacramentalem, quam sacerdos proficit, tantum est dicimur, quantum inter corpus & animam, prout expresso docet Angelicus ap. Ardiam de Ord. intr. 2, n. 1. his verbis: *Consolidare corpus fratrum est: ac quanto nobilior est anima corporis, tanto excellens absolutionis criminis.*

4. Minus forsan estimabilius foret hac sacra Sacerdotum potestas, si sufficiens Sacramentum Potestientia per actus validi ardus, & admirabilis cooperari debet: verum plus ad id non requiritur, quam ut peccata attritione, seu ex meta gehennæ, aut temporalium poeniarum revocet, & retrahat. De Aristomeni Melitano refert Plinius 11, c. 37, eum in confitu a Spartanis captum fuisse. Hi, cum ad manus catenas non haberent, eidem solidissimum toto corpore lunes insecerunt, quibus adeo arte illum confringere, ut se nequidem movere posuerit. Quid confiliis misero, etiam ad crudelissimam mortem condemnando? Noctu scipio fons custodiens, ad ignem, quem milites ad se calefaciendo ascenderant, advolvitur, & ut vincula sua combureret, ad hammas corpus applicat: exulti quidem sunt funes, sed & flamma ipsam corripuit Arifomensem, qui nihilominus vido, dislimuloaque dolore,

Claus Specie. Catech. Conc. Tom. II. Pars II.

Mm 3 que

que caput est, ne ipsa quidem Angelorum Regina per omnes suas miserationes adjurata; quantumcumque orando, rogandoque plurimum posita, suaque erga miseros pectora etiam velit, solvere supplicem potest. Interim Sacerdos aliquis, alia omnia cogitans, suaque sergents itinere, eo defertur, audit ejuslatus, accedit proprius, videt vulnerata periculum, mouquebit misteriatione, jacentem ad dolorem de peccatis excitat, mox attollens dexteram ait: *Ego ab filio a peccatis tuis!* Dicitum factum, cadunt compedes, rumpunt inferni vincula, iratus Deus placatur; & exortum vindicta gladium recondit: flagitio sive delusiones, ignis eternus extinguitur, & plaudent, multumque granulanti calo predam tam nobilem cedere coguntur. Tantum potest sacerdos, & si tantum potest, nonne iure merito quadam terrarum Deus vocari, & cum nemine melius quam Deo comparari potest?

§. II.

6. Tam autem haec non est suprema Sacerdotis potestas, ut vix estimari mereatur si alteri conferatur, quam in Corpus Christi non Mythicum, sed verum & reale accipit, ut illud tribus verbis conficeret, manducare, aliis distribuire, & Patri celesti in altari offere, ac immolare posset: hanc potestem attenta mente considerans S. Cyprianus, attonitus exclamavit de facr. T. 2. o. miraculatum Appendum! o potestis infabilis sacerdos! Vis teire, mi Christiane, quam sublimis sit ista potestas? perpende omnipotentiam Dei, qui unico verbo *fui*, solem, lunam, stellas, totum firmamentum & orbem, terram cum quadrupedibus, herbis & plantis, aquas cum pecticulis, aerem cum volatibus prodixit; perpende omnipotentiam, qua quinque vel sex verbis: *Faciam hominem ad imaginem nostram*, creaturam rationalem & infinito prodixit; perpende omnipotentiam, qua creatura omnia haecentes per tota facula conservavit: & tamen cordate afferente auctoritate, potestas sacerdotalis major est, quia per hanc non Creatura, sed Creator ipse produxit: non ego sic loquor, sed S. Aug. inquiens, in proem. ad Missam. Qui fecit hominem, ipse in manibus hominis creatus, & qui creatus me fecit me, dedit mihi, si fas est dicere, creare se.

7. Miratur mundus factum Moysi datum, quae de nubibus caeli fecit in deferto defendere dulce manus, ad fatigandam populi famem. Israelites viro hoc prodigio præ admiratione exclararunt, Manhu! & Moyfes (Ex. 16.) repensit: *Iste est panis, quem dedit nobis Dominus ad uisitationem!* Verum longe maiores potestas, qua sacerdos Dei facit quotidie de calis descendente panem vivum, qui est Dei filius. Miratur mundus potestem Propheta Eli, (3. Reg. 18.) qua ignem de calo evocavit, quo holocaustum & ligna & lapides devorata sunt. Sed quid hoc est, si comparetur cum eo, quod sacerdos

facit, qui non ignem, sed ipsum Dei Filium de calo evocat, non ut consumat, sed ut ad animatum salutem consumatur? Miratur mundus potestem Belludius Jolue, c. 10. ad causam imperii sol, & sydera cursum suum intercut: fed longe maior miraculum est, quod ipse sol justitia ad vocem sacerdotis promptipliciter obediens, & in altari se fitat. Mirandum potestem summi Sacerdotis Aaron quae aquam in sanguinem transmutavit: Sed quid hoc est ad prodigiorum operationem, qua Sacerdos vivum & aquam in Divini Agni sanguinem convertit? Miratur mundus potestem Dei Genitricis, quæ confeusa Angelo falatam proficit pro illa verba: (Luc. 2.) *Etsi mihi cursum vivum tuum*, Divinam Prolem aero concepit: verum unica vice hoc factum est, & in manibus Sacerdotum fit quotidie: unde cum Eucharistia a SS. Petribus & Doctoriis vocatur extenso Ipcarnationis, merito exclamare licet cum Gregorio magno ap. Gabr. Biel. lec. 4. in Cant. O veneranda Sacerdotum dignitas, in quaram maius, velut in uero Virginitate, Filius Dei incarnatus. Certe cum Melchizedech ab Apostolo Paulo similis Filius Dei dicatur: *Affinitatem est Filius Dei*, proprie tem, quod panem & viuinam nostram Sacrifici symbola, Deo obtulerit; quid de nostris Sacerdotibus dicemus, qui non symbola & umbram, sed rem ipsam & veritatem, id est, corpus Christi officiunt? nonne sicut sancto Bernardo fer. 1. ad Frat. Et ferm. in Coen. Dom. exclamare fas est: quam veneranda & praelaria Sacerdotis portans est, cui nihil in calo, nihil in terra valent comparari!

7. Jam, Dilectissimi! obuare paululum aures! vellem cum Sacerdotibus clamantem aut alterum verbum loqui! Mi Sacerdos Domini! si tanta est, tamque admirabilis, tibi non facris calibitus; tibi non Angelis, tibi non ipso Dei Matri, concessa absolvendi & conferandi potestas, confidera, qua potuisse fulgere oportet manum illam, quæ Divinam carnem in altari tractat, pectus illud, quod Agnus immaculatum quotidianus manducando recipit? Daroca in Hispania (Mercur. cent. 10. c. 41.) Sacra Hostia mirabiliter in tanguum colorum mutata fuit: deliberatum est, ubi facta thesaurus affervari debeat: corporale igitur una cum fascis Hostis multo imponitur, qui recta illas in templum hostipalii Darocam deportavit, sed sub porta templi mortuus concidit: quare quia non natus Deus, ut jumentum tan sancto ostendit, deinceps ad profana obsequia leviret. Tu sacerdos quotidie hoc sanctissimum omnis pectora defers, necesse est igitur, ut hoc cor tuum ab omni vano, innati, ac profano negotio sit alienum, & multo magis ab omni pecunio parum & defecatum. Tempore Imperatoris Tiberii accusatus est Vir aliquis, (Seneca l. 3. de Ben. c. 26.) quod was inimundum tergitur manu illa, qua annulum cum Imperatori imagine ferebat, & hujus deliciti cauila in carcere datus, atisque poenis multatas est.

De reverentia Sacerdotibus debita.

551

est. Quæ erit fors tua, mi Sacerdos, cum apud Divinum Judicem accusaberis, quod manum illum, quæ pertinetem a peccatis absolvisti, os & pectus illud, quo SS. Agni Divini carnes manducasti, ad res impuras & scleratas usurpaveris? quod erit impietas tua supplicium, cum Judgeus Divinus grandia tibi documenta offendit, quæ non folium tibi, nec folium sanctissimo Mysterio, sed & fidei ac infideli populo interrogari: profecto hoc damnum in eo consistit, quod tam infideles, quam ipsi etiam Christiano-Catholici, cum tepidam aut omnino pacem in eam faciemus, sacerdotum vitam intuentur, eum sacram potestem contendant, & vel ipsi patrem reveritatem Eucharistia in diuini trahant. Cum S. Basilis in die Pasche Misam celebraret, Hebreus quidam (Flor. exempl. c. 5. tit. 4. de SS. Eucharistia,) se Christiano populo immiscuit, volens explorare Sacramento Mysterium: ut dum S. Basilis facram Hostiam dividetur, vidit in faciem in manibus sancti Sacerdotis partiri, dum autem populus communicebat, etiam cum Communionis tuis accessit, de Sacrificio participatus, & dum illi S. Basilis facram Hostiam porrigeret, subito in carnem convertauit, feruatis apud te reliquias, abit in dominum suum, & illas uxori ostendit. Narrat, quæ propriis oculis vidit, & dixit: vere horribile & admirabile est Christianorum Sacramentum, altera dicta accessit S. Basiliū, & ab eo cum omni domo sua baptizatus est. Cum quondam S. Gregorius aliqui Matrona facram hostiam porrigeret, dicens: Corpus Domini nostri Iesu Christi cibos animorum sustine: ristilla; post Sacramentum feminam Sanctus vir ad eum vocabat, & quiescit, quæ caula rufa ipi fuerit? Respondit illa, ex quod Hostiam Corpus Domini nunquaperit. Tunc S. Gregorius facta prius ad Deum oratione coram magna aditaniam multitudine ollendit facram Hostiam in carnem mutata, potea rufa precibus Deum unius impetravit, ut Hostia in carnem mutata denuo ad panis formam redierit. Eni Sacerdos huc tandem res devolvit, ut cum vita Sacerdotibus obligationis & sanctitatis facultus non correspontet, ipsa etiam fidei nostra mysteria in diuini rocentur, nec sanctum credatur, quod non sancte & a sanctis tractatur. Da Sacerdotem, praefectum curatum, qui vestit, haud modum laudabilem agit, & statim illius subditio de nostris fidei mysteriis loquuntur, huc locuti sunt hac feminæ, & ille Judas.

Et ideo omni honeste & reverentia digni sunt.

8. Epilogus. Tu vero, mi Christiane, corige errorem discessum, & præterquam, quod Domino Deo propter admirabilem tam absolvendi, quam conseruandi potestem, sacerdotibus collatum, infinitas grates respondas, dñe omnes sine differentia, & discrimine reverenter quia est forte in se mali sunt, tamen Dei Mi-

ntri sunt. Denus inventiri unum vel alterum, cujus vita non correspondat sanctitati gradus, an idcirco plenis buccis dehonestandus, an palam omnium lucubratis prostitueendas est, cujas vel proprio sanguine regere oportet? Eisi ades aliqua facia corrut, non tamen ideo loquies, ubi fetaret, profanus redditur, prout Leges (Lo. & instaurum si. derer. divisi.) decernunt: *Diritis eisibus sacris area manet sacra*. Parem in modum eis sacerdos, sua obligationis oblitus aut omnino fecilifragus in turpe feculabatur, honore tamen & reverentia dignus reminet, quia facram potestem retinet. Si aliqui famulo loloam ideo quia præpotens Domini togam & insignia gerit, nulla injuria infertur, ne respectu Domino debitus lassatur, quanto magis curandum est, ut sacerdotes, qui Dei in terris legationem, ac vices gerunt, debita reverentia vel ex eo exhibentur, quia characterem indebet animi impremissum gerunt. S. Philippo Neri in Vita l. 3. c. 8. olim Romæ obiviam factum est juvenis in habitu sacerulari, & moribus valde dissolutus: subtiliter sanctus, & amicis in eum intuitus interrogavit: Dic mihi, numquid tu es sacerdos? Juvenis totus attonitus est, dum confessus est, addiditque se ex voluntate cognitorum contra suam voluntatem ordinari esse, propterea se in habitu laico incertare. Sanctus hunc Sacerdotem in seminatu factus reduxit, & potea quasitus, quomodo illum Sacerdotem esse agnoverit, iustus est Cardinali Francisco Taurifio, se vidisse in fronte illius splendore characterem sacerdotalem. Eni hic factus veneratus est juvenem utut discolum, eumque Deo lucrari fatigit. O quam longe absumus a sensu sanctorum! &c. &c.

In Feste S. Michaelis Archangeli.

CONCEPTUS XXIX.

De reverentia Sacerdotibus debita propter suum officium, animarum zelum, & obligacionem castitatis.

Quis putas major est in regno calorum. Mat. 18.

Sacerdos est in Ecclesia maior exercitii auctio omni generatione dignus.

1. Quid putas maior est? Mirabilis interrogatio, & facilis responso! si enim in latro eloquio lepe regnum calorum praesentis temporis Ecclesia dicitur, prout docet S. Gregorius. l. 1. in Evang., inter omnes hominum humanus major, & exercitio præminetior est status Sacerdotalis. Quisquis dubitat, audiat probatioem. Apocalypstico Prophetam sancto Joanni quondam Sigillum magnum apparet in celo, multus a missa sole, & luna sub pedibus eius. (Apoc. 12.) Doctissimus Abbas Rupertus in Apoc. 12. per mulierem illam significatur Ecclesia Catholica, per solem dignitatem Sacerdotalem, & per lunam Regum & Principum parentiam: quemadmodum ergo lucidissimes mundi oculas oloplendore suo lunam & stellas, ita Sacerdotialis dignitas omnem Principum & Regem

Mm 4
om

omnes Principum & Regum eminentiam transcedit. Opinionem Rupertii suffragatur S. Albericus inquietus, Dominum Deum in ipsa mundanis non sine mysterio differens statuisse inter duo luminaria: *Recte lumina maius, ut praeser diem, & lumina minus, ut praefet nocti;* (Gen. 1.) sicut enim per lumine majus sacerdotium, & per diem spiritualia: item sicut per lumine minus terreni Principes, & per noctem facultaria negotia intelliguntur; ita non est dubium, quod Sacerdos principem in tantum, in quantum dies noctem dignitate praecebat: verba S. Doctoris ferm. 10. sunt: *In firmamento lucis creati sunt duae luminaria magis, sacerdotium & regnum, Cleros & Principes, illud ut praefat di, id est, spiritualibus, illud ut praefat nocti, id est, facultariis.* Verum exigua haec laus est excellentissimi status! hodiernus festo qui Angelorum, & Principia Angelorum memoriorum colimus, auctum dicere, tam magnum, & venerabile esse Sacerdotium, ut Angelicam dignitatem aut supereret, aut adaequet. S. Chrysostomus apud Traean. Dom. Sep. docet, quod adaequet: *Sacerdos Angelus Domini est.* S. Bernardinus autem ad Pat. in Synod. congreg. quod supereret: *Præsul vos Angelis & Archangelis.* Recenset S. Franciscus Salesius, Canonico, rum aliquem, haud vulgariter sanctimoniam claram, crebro Angelum suum Cuthoden a speccabilem habuisse. Hunc antequam ipse sacerdos iniunctor, cum ad Januam aliquam ventum erat, praefre solitum, nec unquam dextrum illum latus cessisse. Subin cum Canonicos ad sacerdoti dignitatem promotus esset, sequi semper, dum per Januam thaur, & quacunque iret, sinistrum latus occipere solitus fuisset. (Sain. Iure p. 3. c. 19. lata. 16.)

2. *Proposito.* Sed quidquid sit de hoc, postquam ultimum perspectum, quam venerabile sit Sacerdotium propter geminam potestatem, quam habet in corpus Christi mysticum & reale; iam ulterius tres causas afteramus, propter quas Sacerdotes summis in honoribus habendi sunt: Nempe primo, quia sunt Angeli proper suam vocacionem & officium. Secundo, quia sunt Angeli proprii animalium & glorie Divinis zelum. Tertio, quia sunt Angeli proper angelicam virtutem, quam vos parum estimatis! Attende! Faveite!

§. I. *Primo, proper suum officium sanguinis Dei Legatum.*

3. *Confirmatio.* Dico primo, summo honore & reverentia afficiendos esse Sacerdotum, quia officio, & vocatione sua sunt Angeli: sicut Angeli in celis profundissima cum humilitate throatum Dei circumstant, ejusque natus & impensis, que avidissime exspectant, exequuntur: ita Sacerdotes in terris, dum Verbum Dei proponunt, dum ignorantes erudit, dum agrotibus assistunt, dum dubitantibus bene consulunt, dum Sacraenta distribuant, & alia

faciunt, Dei legatione & ministerio funguntur, ejusque perfoman referunt. Patriarcha Abraham, (G.18.) cum in convalle Mambre in officio tabernaculi federet, vidit tres viros haud prout adventantes, quos ubi Angelos humana specie induitos competerit, currens in occursum profundi submissione adoravit. Parvus ista, Abraham! cultus adorantis foli Deo, non beatis cali indigenis, quantumvis supremas glorias fedes occupent, convenit: injuriam facit Creatori, si nimium officiosus sis in creaturis. Ita ego quidem loquor, sed Cornelius a Lepide in Gen. 18. excusat, & defendit seneccum Patriarcham, inquietus: tres Angelos fuisse Legatos & Ministrorum Dei: cum igitur legatus fit virus sui Regis imago, & omnis cultus & reverentia, que legato exhibetur, redundet in principalem, non erravit Abraham, quod in Angelis ipsum Deum submississimum cultu adoravit, quem certe Deus adest approbat, ut illum Divina benedictionis, & masculinis prolis promissione compensarit. Quid sunt Sacerdotes, nisi Ministri, & Legati supremi Numinis, dicente Apostolo: (Cor. 4.) *Pro Christo legatus fungimur.* Item, (1.Cor.4.) sic non existimat homo, ut Ministri Christi & dispensatores mysteriorum Dei. Igitur omnis honor, & reverentia, que Sacerdotibus exhibetur, in Deum redundat. Atque hunc in felino locutus est quondam Alexander Magnus orbis dominus: (Joseph. Jud. l. 11. Antig. & Aug. l. 18. de Civ. c. 43.) Venit Hierosolymam cum armato exercitu totam iudaorum gentem, a qua oculorum te putabat, interna strage detulerat: verum cum summum Sacerdotium Iudeum Pontificis habuit amictum, & numero Leitarum appendice stipatum, ibi obviavit proprium conplexus, ex equo defiliens illum de geno veneratus est: obtrupere haec factio committentes Alexandri, nec defuit ex optimis, qui illum submoneret, hanc submissione vergere in regia autoritas dispensavit! at Rex repouxit: Non hunc adoravi, sed Deum cuius sacerdotio fangitur! si hac de sacerdotibus antiquis legi, nomine meliori judeci possunt de sacerdotibus novis? Utamur argumento a contrario!

4. *Sacerdotes supremi Numinis, cujus personam in terris referunt, Ministri, & quasi Vice-Deos esse, ex eo confit, quod Dominus Deus non solum honorem & reverentiam, sed & injurias illis tangunt suas reputet, easque veluti sibi ipsi irrogatas puniat. Terribilia sunt, quae haec de re historis (Bar. an. p. 3. Greg. Tur.) leguntur! Nantius Comes Angolitensis Herachium Burdigensem Episcopum, alioquin Ecclæsa Ministrorum injustissimi vexationibus opprimit, auctor etiam contra iterata monita Ecclæsa potefatis iura infringere & violare: verum ecce! repente morbo obrutus, dum viscer doloribus, & febribus astu ardebat, desperabunda voce ejulare coepit, se ab Heraclio Episcopo ad judicium vocari, quo ciuitatis memor injuriarum, quas Sacerdotibus inuulsi,*

infelicem animam non sine lacucentia damnatio- nis incidio expulit; corpus enim defuncti, haud fecit ut si viventis pruni afflatum effet, infernali fuliginem induit. Valerius Imperator cubicularius, (Nisich. Cal. His. Eccl. l. 11. c. 25.) postquam fanum Aphramitem Sacerdotem palmaribus coramib[us] ludum fecisset, dein in balneum abiit; Principi suo thermas paratu- rus, & ecce! subito mente captus, & in ferventes aquas delapsus, miserandum in modum co-clusus & exsultus vita finit. Cum Elaphius Episcopus Cantuarium Romanum itinerans in aliquo oppido hospitare, aboppanis exsufflatu- tus, atque verbis ac verberibus ignominiosissime habitus est. Sed ecce! ea ipsa hora opidum plu- ribus in locis incendio conslagrare, & voracissima flamma adeo dilatari coepit, ut non januades, sed integræ compita devoraret: tum spoliatores agnovere Dei vindictam, & ad faciem Episcopum turmatim advolantes veniam delicti rogarunt. (Bar. 7.1.) Quid evenit? Dei famulus commissariatione tactus, implorata Deiopes, be- nedixit ignibus, & in momen to incendium extinctum est. Edic mi Christiane, cur Dominus Deus injurias sacerdotibus illatis tam lacucentis supplicis vindicat? non alia certe de causa, quam quia suis reputat inquietus, (Luc. 10.) qui vos spernit, mi spernit: qui tangit vos, tangit pi- plano osculi mei: adeoque a primo ad ultimum ve- rum est, quo Sacerdotes vocatione & officio suo Angeli sunt, quia Dei personam in terris gerunt.

§. II. *Secondo, proper suum animalium, & que se peccato opponit.*

5. Dico jam secundo, honore & reverentia af- ficiendos esse Sacerdotes, quia Angeli sunt, ani- marum & gloriæ Divini zelo. Cum fatuus Lucifer naturali sua vequantate dementatus contra ipsum Deum cervicem erexit, inquietus hoc: *Super altera Dei exaltabo solium meum!* similes ero Alixissimo! mox S. Michael Archangelus, confo- dalibus in open vocatis, contra ambitu[m] diabolum thraxen viribus omnibus bellari coepit, ac epius acquevit, donec inflatum serpente in ima tartara detrusit: porro quia hic ipse Lucifer implacabilis invida contra humanas ani- mas ardet, eaque in aeternam periclitum trahere laborat, adhuc in hanc uile die S. Michael ejus conatus se opposite, constitutus a Deo Princeps super omnes animas suscipiens, easque in paradiso deducendas. Hoc idem manus & obligatio est Sacerdotum, ministrorum, ut infernalis prædonis machinationibus te- operare, peccatum in Ecclesia Dei extirpare, & animas in felatis tramitem deducere fatigant. Postquam populus Israel idolatria impiecat Deum offendit, Patriarcha Moyse justissima i- racione exindecessus, communis in cinesidio, compellavit tribum Levi, inquietus: *Sicut quis est Domini jungatur mihi!* addicte Scriptura: (Ex. 32.) *Congregati sunt ad eum omnes filii Levi,* qui gladiis armati, preante Moyse, tria & viginti idolatrium millia interficerunt.

Nota! tribus Levi facia fuit, confans ex Sa- cerdotibus & Levitis, igitur, cum de extirpa- tione idolatriæ, altiorum scelerum agebarat, tribus Levi in auxilium vocari debebat: quare? ideo, ait S. Amb. ep. 36. quia Sanctora Levitarum misericordia, quorum pars Deus est, ad hoc munus eliguntur. Si hodiecum Deus follet! Sacerdotes ad id muneric definiat, ut scelerum idola destruant & eliminent. Hæc eorum vocatio, hoc opus, hic labor! An putas, mi Christianæ, exigua te propterea gratitudine Sa- cerdotibus sollicitari? Erras, si ita putas?

6. Considera, quam peracutius, & tam Di- vina gloria, quam animatum salutis exsultis inimicis in peccatum, quod revera, si remad veritatis trutina perpendimus, omnium malorum, que hactenus mundum affligerunt, & hodiecum affligunt, fons & scaturigo est. Quis protoparentes e paradise in exilium expulit? Quis orbe terrarum cataclysmo submersit? Quis civitates Sodomam & Gomorrham ceste- ri igne deravavit? Vah! nolo repetere catalogum, quem sapient perterritus meminii, malorum omnium, quæ unquam in mundo extit- ruit! & compendio interrogo, quam putas caulan esse, mi Christianæ, pauperatis, fa- mis, bellorum, petris, aliariumque calamitatum, quæ non quotidiane affligunt? Quia utinam sapientes sanctorum, certe sine hastatione dicere, causam esse unicam peccatum, quod ma- la omnia in mundum invehit, & insuper animas aeterna infelicitate miserans facit. Quemadmodum igitur quondam urbs Romana Leoni IV. immense gratitudinis titulo pro eo beneficio te obstrictam agnoscet, quosq[ue]dissimilis Pontifex venenorum draconem toti urbi ex- diuum mintantibus feliciter interfecit; (Palatinus Plinii Marian. Securus & alii) ita, mi Christianæ eodem gratitudinis titulo obfringens Sacerdotibus, qui ad repellendum tygum draconem, & ad extirpandum malorum omnium fontem peccatum, tota virium contentione pa- gant, & laborant &c. Quid video? frontem exasperat? labia contortus? cogitas forsan, quod aliquis tui furfariis in faciem mihi ob- jetit, Sacerdotes non tam e numero esse eorum, qui peccata corrigit, quam qui peccata com- mitunt? conformiter ad illam cryph: *Olim Sa- cerdotes aurei celebrabant in calcibus auris.* (Apud Corn. a Lap. in Ecol. 2. v. 17.) Lai- ce! quid hoc ad te? quia tibi jus contulit mor- dacis dentes arrodendi Sacerdotum? Vade in templum Salomonis! ibi cum in atrio Sacerdotes, Levites, & Pharisei rerum venalium uituras & monopolia exercent, Dei Filii ea, qua pareat auctoritate templi honorem zelatus, factioe famibus flagello ejicit ementes & vendentes. Quis hoc tecum? Christus Dominus? cur non discipulis aut militibus haec impiorum correc- tionem committit? Quia corrigeare Sacerdo- tes & Levitas non discipulis, multo minus laici, sed sibi Deo competit. Esto igitur unum vel

et alterum ex Sacerdotibus, quorum officium & vocatio est, peccata populi corrigit, per accidens esse peccaminorum, adeo hunc culpae & carpe tuum non sit, ut potius quam profunda humilitate, silentio, & compunctione illum correctionem Deo relinqueret & commendare debeat. Hac pro nunc, proxime animi tui vulnus severiore sale perficabo.

S. III. Tertio, propter virtutem castitatis, ad quam obligatur.

9. Jam dico tertio, honorando esse Sacerdos, qui Angeli sunt, illibata morum & animi, ad quam stricissime obligantur & qua populo praelucere debent, castissima. Oh Munde immane, quantam tu nauefac creabis Deo, cum & calis in te recipies! stabulum est fordisticum, lacuna es festientissima, fentimentum est obscurissimum: Verum Sacerdos in hoc stabulo inter hircos et agnos candeferens; in hac lacuna est fol illius pertinens: in hoc festiecto est lumen innocentia splendescens. Nunquid honore, & amore erit dignissimum? quanta autem aquitatem & fere dixerim necessitas Deus & Ecclesia Sacerdotibus legem castissimam injunctione, patet ex illo Apolo monito, (Heb. 18.) Pacem sequimini & sanctimoni, S. Chrysostomus & Hieronymus ap. Speranz. punct. 116. legunt: Pacem sequimini & castissimam, ratione statim adjungit texus: sine qua non vidit Deum: cum igitur ad videndum Deum aeternaria sit castitatis virtus, quam innocentem, & ab omni impuritate immunem, oportet esse Sacerdotem, qui quotidie Deum videt in altari, quotidie Agnum immaculatum de celo elevat, quotidie mibus tractat, ore sumit, & in pectore tanquam hospitio recipit. De Conrado Abate Villariensi, potest Cardinale & Legato Apololico in Germania narratur, (Jas. ap. Vitriac. S. Mar. Cognacensis,) quod digiti eius faci, quibus ad consecrationem Corporis Christi utebatur, de nocte adeo fuerint lucidi, ut his frequenter in tenebris loco candela ad fiducia, alia peragenda uteretur. Si ita est, oh quanto fulgor coram Deo & Angelis radiabant manus, os, & pectus Sacerdotis, quibus Divina carne quotidie conficit & comedit? quantum puritatis donum in anima Sacerdotis, ad gratiam Divinam dilpositum, & cooperantis infundens Dei Filius, qui amore castitatis elegit sibi Matrem Virginem, qui per omnem vitam, quantum ex Evangelio constat, ne quidem nominavit vitum huic virtuti contrarium, & qui in collegio Apololico neminem pafus effide hoc vitio superpetum? Nec solum coram Deo & Angelis, sed & coram hominibus hec castissima virtus admirabilibus splendet radiis; hinc Dominus Deus dilecte precepit, ut in huma vestitu Sacerdotialium similia preter campantan & tintinnabula etiam mala punica appendentes: cur? ut significetur, Sacerdotem non solum per verbum prædicationis, quod per tintinnabu-

la denotatur, sed etiam per mala punica, quæ virginis pudoris symbolum sunt, debere populum adficere, (Rupert. lib. 3. in Cant.) nimis enim quam certum est, non esse aliam magis virtutem, que Sacerdoti auctoritatem, & veneracionem conciliat, populumque subiectum ad Defervitum, & vitam pie Christianam magis inflammat, quam istam.

8. Hinc illæ lacryma! hinc illæ lacryma! clamant nonnemo, qui hactenus, dum de castitate Sacerdotum loquor, continuo in suum ritefit. Tace, quisquis es, patere, ut tui in vicem eloquer, que cogitas? obtura aures! ad filios Sacerdotes verba faciam!

9. Advertis, mi Sacerdos, quid hic laicorum ritus sibi vel? nimisrum inuit, non esse, quod Sacerdotus haec ex parte sibi jaocabus applaudit, percrebuisse non nunquam scandala, ex quibus innutrit, etiam illos non esse Angelos, a vita contrario immunes. Eheu! utinam saluum dicent! Antiquus cum aliquip Vestitum Virginum, (Manach. cent. 8. t. 4.) quod in doloribus conservando perpetuo igni serviebant, impudicit criminis convinceretur, ad crudelissimam mortem condemnata, primo flagrascadi, deinde a sacrificis malicii, ac demum viva lumbus terrare tumulari solebat. Tanta autem ea die erat populi conformatio ad publicis luctus, ut nemo convivis interesse, nemo negotia publica tractare, nemo alteri colloqui audiret. Si hoc inter gentes, cheu! quanta tristitia Ecclesiam obviri necesse est, cum videris e Sacerdotibus aliquem tam pudendo sceleris contaminari? cum videris hunc Sacerdotem detinere quod ali adscirent, non Christum sed voluntatem fecisti, & non Deo, sed diaboloviveres! O Bone Deus! Quid infelissimum Sacerdos, qui haec pice sordefit, quid ad Deum gloriam, quid ad animarum salutem, quid ad peccatorum conversionem facere poterit? quilibet vocat, possum cum Christofomo Hom. contra luxuriam, dicere, iussu illi fit, & ad nihil accommodare: quin ipso plus nocebit, quam proderit; quia sceleris, quo laborat, contagione etiam subiectum populum exempli pravitate propagabit. Glamer ad ravim ulque in cathedra, monere & horreter fine in facrotribulans, dicat, ad conseqwendam salutem esse necessariam penitentiam, fugam occasionsis, & vitam ab omni peccato alienam, & que sunt alii, nihil efficiat, ait S. Hieronymus, ad Ocean. un. ux. Viro, perdit enim autoritatem dicendi, cuius sermone spes defrui. Bacchides & Alcimus impii Regis Demetrii Belliduces cum ingenti exercita venerunt in Judiam, missisque legatis ad Iudam Machabaeum & fratres eius amicissimorum illos solebant, pacis conditiones osterebant, protestantes, nihil inimicum moliri. Quid egerunt Machabaei? Non invenimus sermonem eorum! (J. Mach. 7.) Et quare? quam ob rem tulpetam habuerunt legatorum fidem? quia viderunt, quod venierunt cum magno exercitu: cogitabant secum generosi Iugiles: quo-

modo

In Festa Rosarii Beatisimæ Virginis Matris,

C O N C E P T U S   X X X .

De bello Turcico infeliciter gesto, & promulgato ex causa Jubilao.

Extollens vocem quazdam maliter de turba dicit illi: Beatus venter, qui te portavit, & ubera que suscitasti. Luc. 11.

Hodie B. V. Christiano exercitus valde propria fuit,

I Hodie, dilectissimi, hodie felicissima dies est, que ante centenos & sexaginta octo annos, id est, anno millesimo, quingentisimo, & septuagesimo primo sancta salvifica Ecclesia grandem gloriam, ac emolumentum parturit. Secundus Turcarum tyrannus, potquam Venetorum Reipublica Regum & Insulam Cyprus iniustissimo bello erupit, vicitur elatus formidabilis cladem expedit, qui ceteras Hellas Lepontiaci, ac Aegai mariis insulas devorare, & sic in illis regionibus Christiani nomini Reliquias penitus extinguere cogitabat. Indoluit tanto Ecclesia periculis fandus Pontifex Plus VIII. eoque, quo pro Dei gratia ardebat zelo, Christianis Principes communis, ut conjunctis viribus fauatu Turca molimini se opponerent. Communitio felicem nacta est effectum; initio fodiere inter ipsum Pontificem, Hispaniarum regem, Rempublicam Venetorum, & equites Melitenses, conflata est terribilis ducentorum, & amplius triremium classis, tormentis bellicis, omnique armorum genere ac præcipue ducibus, multitudine mire animalis optime infracta, atque invictissimi Joannis Aufriaci, tangunt caputem Architabli imperio subdita. Generosi hi Pugiles dispositis in aciem navigis Deo & aura favente vela dabant, & hodie circa meridiem in classem Turcicam apud Naupactum incedebant: venut est ad crudelē prælium, quo iteratis tormentorum ac fistularum explosionibus totum mare ardere, atque into utrinque fanguine rubore vilum est. Tandem post quatuor horarum certamen victoria profligans, acanthe inaudita penes Christianos sicut: cala fuit barbarorum triginta millia, mancipia Christiana in libertatem afferta ad quinque millia, inimicorum trecenta capta plus quam ducenta, flamnis & aquis bruta conqragita, tormenta majora hosti excepta mille & fere ducenta, minora fere trecenta, & quod caput est, fractus est tyranni fatus, non aut amplius Christianorum regiones eo bello infestare. (Jasen. li. Bæzic. V. M. c. 1. & alii.) Hanc victorian a Deo prodigio datam, & patrocinio Beatisimæ Virginis impetrata est adeo indubitate et fiducia perlungo, (Forst. In vita Pi. V. & alii,) ut Pius V. Pontifex in perpetuam rei memoriam hodierno fecit titulum adscerit Maria de Victoria. Cur autem Beatisima Virgo (Famian. Strada de Boli. Bæzic. Dic. 1. g.) adeo foviit Christiano exercitu, ut etiam hostes